

Asia: VN/4118/2019

Lausuntopyyntö parlamentaarisen ohjausryhmän ja asiantuntijatyöryhmän mietinnöstä, luonnos hallituksen esitykseksi avoimuusrekisterilaiksi

Lausunnonantajan lausunto

Kannatatteko avoimuusrekisterin perustamista Suomeen?

Kyllä

Mikä esillä olevista kolmesta avoimuusrekisterin soveltamisalavaihtoehdosta tulisi valita (eli mihin tahoihin kohdistuvaa lobbausta ilmoitusvelvollisuuden tulisi koskea)?

Eduskunta ja ministeriöt

Yleiset huomiot esityksestä

Elintarviketeollisuusliitto (ETL) kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja esittää seuraavaa:

Julkisessa päätöksenteossa on ymmärrettävä laaja-alaisesti päätösten ja ratkaisujen vaikutuksia eri toimijoihin ja kansalaisiin. Siksi tiedon jakaminen ja yhteistyö viranomaisten ja muiden sidosryhmien välillä yhteiskunnassa on positiivinen ja välttämätön asia. Se on osa demokraattista järjestelmää.

Vaikuttamistoiminnassa vaihdetaan tietoa viranomaisen, kansalaisten ja liiketoiminnanharjoittajien välillä. Vaikuttamistoiminnalla on keskeinen rooli tuoda erilaisia näkemyksiä esille, jotta lainsäädännöstä saadaan toimivaa ja tarkoituksenmukaista.

Vaikuttamistoiminta julkiseen päätöksentekoon, valmisteluun tai toimeenpanoon tulee olla avointa. Esitetty avoimuusrekisteri tukee tätä avoimuutta. ETL kannattaa avoimuusrekisterin perustamista.

ETL pitää kuitenkin tärkeänä, ettei laki vaikeuta poliittisten päättäjien, viranomaisten ja erilaisten intressitahojen sujuvaa vuoropuhelua.

ETL pitää hyvänä ehdotusta, että valvovaksi viranomaiseksi asetetaan Valtiontalouden tarkastusvirasto. ETL kannattaa myös neuvottelukunnan perustamista neuvoa antavaksi elimeksi sopivien käytäntöjen aikaansaamiseksi avoimuusrekisterin käyttöönottoa varten. ETL pitää tärkeänä, että neuvottelukunnassa on mukana kattava edustus edunvalvontajärjestöistä.

2. Soveltamisala

Uuden lain ollessa kyseessä, ETL pitää selkeimpänä, että lain soveltamisalaksi otetaan ensivaiheessa eduskunta ja ministeriöt, joita myös mietinnössä pidettiin keskeisimpinä tahoina.

3. Määritelmistä

Lain sisältämien määritelmien tulee olla selkeitä ja tarkkarajaisia.

Rekisteröitäviksi asioiksi tulisi ottaa vain asiat, joilla on laaja-alaisia vaikutuksia ja jotka voidaan yksilöidä lainsäädäntöön ja budjettiin vaikuttaviksi hankkeiksi.

4. Hallinnollinen taakka

Lakiesityksen perusteella on vaikea arvioida työmäärää, jonka raportointi tulee aiheuttamaan. ETL korostaa, että hallinnollinen taakka ei saa tulla raportointivelvollisille kohtuuttoman suureksi. Raportoinnin tulee olla vaivatonta. Teknisten toteutusten ja erilaisten tiedonsiirtojen eri järjestelmistä tulee olla sujuvaa. Avoimuusrekisteriin raportoinnin tulee olla tarkoituksenmukaista.

5. Asiakkaan puolesta tehtävä vaikuttaminen

ETL pitää tärkeänä, että kaikki suunnitelmallinen ja pitkäjänteinen vaikuttamistoiminta kuuluu avoimuusrekisterin piiriin, oli kyseessä sitten edunvalvontajärjestö, kansalaisjärjestö tai vaikuttajaviestintätoimisto. Avoimuusrekisteriä toteutettaessa on kuitenkin huolehdittava siitä, ettei elinkeinonharjoittajien liikesuhteita eikä liikesalaisuuksia vaaranneta.

Tanhuanpää Marleena
Elintarviketeollisuusliitto ry